

16. Lisnichuk, O.A., Lytovchenko, N.A. (2018). «Formation of the revenue part of local budgets in the context of budget decentralization». *Zbirnyk naukovykh prats' Universytetu derzhavnoi fiskal' noi sluzhby Ukrainy*. № 2. pp. 169-180.

17. Zhuik, P. V., & Siryk, Z. O. (2017). Investytsiyni potentsial terytorialnykh hromad: sut poniatia ta pytannia upravlinnia [Investment potential of territorial communities: the essence of the concept and management issues]. *Rehionalna ekonomika*, (2(84)), 16-22.

Abstract.

Ograzansky V., Yushchuk Y. Development of local budgets in the context of local government reform.

The article examines the development of local budgets in Ukraine in the context of local government reform and the implementation of budget decentralization. Theoretical approaches to determining the essence and role of local budgets in the public finance system, as key instruments for financing the socio-economic development of territorial communities, are substantiated. The regulatory and legal principles governing the formation and implementation of local budgets are analyzed, their transformation under the influence of decentralization processes is determined, and the main legislative gaps hindering the increase in the financial autonomy of local government bodies are identified. The impact of local government reform on the financial capacity of territorial communities is assessed by examining changes in the revenue and expenditure structure of local budgets, the ratio of own revenues to inter-budgetary transfers, and the expansion of budgetary powers at the local level. It is established that budget decentralization has generally expanded the role of local budgets in financing public services, but its effects are uneven and largely depend on the economic potential of the territories. Key problems and systemic imbalances in the development of local budgets in modern socio-economic conditions have been identified, including structural inequality in the income base of communities, an imbalance between delegated powers and financial resources, persistent transfer dependence, and managerial and demographic constraints. The need to transition from the formal expansion of budget powers to the qualitative strengthening of the financial capacity of territorial communities by improving inter-budgetary equalization mechanisms, stimulating own revenues, and increasing the effectiveness of budgetary resource use has been substantiated.

Keywords: local budgets, budget decentralization, local self-government, financial capacity, territorial communities, public finances.

Стаття надійшла до редакції 22.08.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Ograzansky V., Yushchuk Y. Development of local budgets in the context of local government reform. Actual problems of innovative economy and law. 2025. No. 5. pp. 105-109.

Ograzansky V., Yushchuk Y. Development of local budgets in the context of local government reform. Actual problems of innovative economy and law. 2025. No. 5, pp. 105-109.

УДК 330.341.1; JEL classification: O31, O32, F23, L26, P33

<https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-5-25>

ВАРИГА Данило Олександрович, аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Центральноукраїнського національного технічного університету, <https://orcid.org/0009-0003-0107-9371>

ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У ГЛОБАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ ЕКОСИСТЕМИ

Варига Д. О. Інституційні та економічні чинники інтеграції українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми.

У статті розглядаються інституційні та економічні чинники інтеграції українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми в контексті переходу світової економіки до інноваційної моделі розвитку. У процесі дослідження використовувалися комплекс загальнонаукових і спеціальних методів пізнання. Для систематизації наукових підходів до інтерпретації глобальних інноваційних екосистем та визначення інституційних і економічних чинників інтеграції підприємств використовувалися теоретичне узагальнення, аналіз і синтез. Для вивчення структури та механізмів функціонування глобальної інноваційної системи, а також взаємозв'язків між її ключовими елементами було використано метод системного аналізу. Обґрунтовано, що участь підприємств у глобальних інноваційних мережах є важливою передумовою підвищення їх конкурентоспроможності, технологічного потенціалу та стійкості в умовах глобалізації. Проаналізовано теоретичні підходи до формування глобальної інноваційної системи, визначено її ключові структурні елементи та механізми функціонування. Особливу увагу приділено інституційним факторам інтеграції, зокрема якості регуляторного середовища, ефективності захисту прав інтелектуальної власності, розвитку інноваційної інфраструктури та відповідності державної інноваційної політики міжнародним стандартам. Вивчено економічні чинники, зокрема доступ до фінансових ресурсів, інвестиційна привабливість, рівень розвитку людського капіталу та здатність підприємств до впровадження науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Визначено основні проблеми інтеграції українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми, зокрема інституційну нестабільність, обмежене фінансування інновацій, низький рівень взаємодії між наукою, бізнесом і державою, а також недостатній управлінський та інноваційний потенціал підприємств. Обґрунтовано напрями подолання виявлених бар'єрів, які включають поліпшення інституційного середовища, розвиток інноваційної інфраструктури, розширення доступу до фінансування та збільшення участі українських підприємств у міжнародних інноваційних програмах. Реалізація запропонованих заходів сприятиме посиленню інтеграції національного бізнесу в глобальні інноваційні процеси та підвищенню його конкурентоспроможності.

Ключові слова: високотехнологічні підприємства, концепція, державна підтримка, фінанси, контролінг, управління, інноваційна політика, глобалізаційні виклики, інноваційний розвиток підприємств, потенціал, малий і середній бізнес, інноваційні екосистеми, конкурентоспроможність, інноваційні підходи, цифровізація, ефективність.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах поглиблення глобалізаційних процесів та переходу світової економіки до інноваційної моделі розвитку інтеграція підприємств у глобальні інноваційні екосистеми стає ключовою передумовою забезпечення їхньої довгострокової конкурентоспроможності. Для українських підприємств це питання набуває особливої актуальності з огляду на структурні трансформації національної економіки, необхідність технологічної модернізації та посилення міжнародної економічної взаємодії.

Глобальні інноваційні екосистеми об'єднують компанії, науково-дослідні установи, стартапи, інвесторів і державні інституції, створюючи середовище для генерації, поширення та комерціалізації знань і технологій. Участь у таких екосистемах відкриває для українських підприємств доступ до передових технологій, фінансових ресурсів, міжнародних ринків і управлінських практик. Водночас процес інтеграції ускладнюється низкою інституційних та економічних бар'єрів, пов'язаних із регуляторним середовищем, рівнем розвитку інноваційної інфраструктури, фінансовими обмеженнями та якістю людського капіталу.

У цьому контексті особливої уваги потребує дослідження інституційних та економічних чинників, що

визначають можливості та обмеження інтеграції українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми. Аналіз цих чинників дозволяє глибше зрозуміти механізми залучення національного бізнесу до міжнародних інноваційних мереж і сформулювати науково обґрунтовані рекомендації щодо підвищення ефективності державної підтримки та корпоративної інноваційної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика функціонування та розвитку інноваційних підприємницьких екосистем є предметом активних наукових дискусій і ґрунтовних досліджень як у працях зарубіжних, так і вітчизняних учених. Значний внесок у формування теоретичних засад концепції підприємницьких екосистем зробили зарубіжні дослідники, зокрема Дж. Мур [1], М. Ротшильд [2], К. Мейсон, Р. Браун, А. Яніогло [3] та інші, які розкривають еволюцію екосистемного підходу, роль взаємодії між суб'єктами інноваційної діяльності та умови сталого розвитку підприємництва в глобальному середовищі.

Водночас вагоме місце в наукових дослідженнях займають праці українських учених, серед яких Л. Волошенко, М. Горностаї, О. Михальченкова [4], Г. Лановська [5], М. Лемешко [6], В. Паляниця [7], О. Циганенко, К. Зубко, Г. Самусь та інші. У своїх роботах автори

зосереджуються на особливостях формування інноваційних екосистем в Україні, інституційних передумов їх розвитку, ролі державної підтримки, політики та інтеграції національного малого і середнього бізнесу у міжнародні інноваційні мережі.

Окрему групу досліджень становлять наукові праці, присвячені аналізу інноваційних екосистем, механізмам взаємодії між наукою, бізнесом і державою, а також фінансовому забезпеченню інноваційної діяльності. Серед вітчизняних дослідників цього напрямку варто виділити В. Александрову, І. Брікову, З. Варналія та інших науковців, які розглядають проблеми регіональних та національних тенденцій розвитку інноваційного підприємництва, у тому числі в контексті реалізації європейських програм та ініціатив.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження інституційних та економічних чинників інтеграції українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми, визначення ключових бар'єрів і стимулів цього процесу, а також обґрунтування напрямів підвищення ефективності участі національного бізнесу в міжнародних інноваційних мережах.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній економічній науці глобальна інноваційна система трактується як складна багаторівнева архітектура, що формується на перетині національних, регіональних, галузевих і корпоративних інноваційних систем, взаємопов'язаних між собою стійкими каналами обміну знаннями, технологіями, фінансовими ресурсами та людським капіталом. Така система не є механічною сумою окремих інноваційних середовищ, а функціонує як динамічна мережа взаємодії акторів різного рівня – держав, транснаціональних корпорацій, науково-дослідних центрів, університетів, стартапів, венчурних фондів та інституцій розвитку. Ключовою ознакою глобальної інноваційної системи є висока інтенсивність міжнародних потоків знань і технологій, що забезпечується розвитком цифрових платформ, глобальних ланцюгів створення доданої вартості, мобільністю висококваліфікованих кадрів і поширенням відкритих моделей інновацій. Її становлення безпосередньо пов'язане з поглибленням глобалізаційних процесів, прискоренням цифрової трансформації економіки та зростанням ролі нематеріальних активів, зокрема інтелектуальної власності, даних і наукових компетенцій, як базових

факторів довгострокового економічного зростання та конкурентоспроможності.

Концептуальні засади формування глобальної інноваційної системи ґрунтуються на положеннях теорії національних інноваційних систем, відповідно до якої інноваційний розвиток визначається якістю взаємодії між науково-освітньою сферою, бізнесом і державними інституціями в межах окремої країни. Подальша еволюція цієї теоретичної парадигми зумовила розширення аналітичної рамки від національного до наднаціонального та глобального рівнів, що відображає реальні зміни в організації інноваційних процесів у світовій економіці. У сучасних умовах інновації дедалі рідше створюються та комерціалізуються в межах однієї держави; натомість вони формуються у транснаціональних мережах співпраці, які поєднують дослідницькі центри, виробничі майданчики та ринки збуту, розташовані в різних країнах. Такий перехід до глобального виміру аналізу інновацій передбачає акцент на мережевому характері взаємодії, комплементарності ресурсів і інституцій, а також на зростанні ролі міжнародних правил, стандартів і механізмів координації, що забезпечують функціонування інноваційних екосистем у транснаціональному просторі [8] (рис. 1).

Інтеграція підприємств у глобальні інноваційні екосистеми постає як складний, багатовимірний і динамічний процес, що формується під впливом взаємопов'язаних інституційних, економічних, технологічних і соціальних чинників. Йдеться не лише про формальну участь підприємств у міжнародних інноваційних проектах чи транснаціональних ланцюгах створення доданої вартості, а про глибоку адаптацію до правил, стандартів і логіки функціонування глобального інноваційного простору. Така інтеграція передбачає трансформацію внутрішніх управлінських моделей, стратегій інноваційного розвитку, механізмів взаємодії з науково-дослідним середовищем і зовнішніми партнерами, а також підвищення здатності підприємств до генерації, абсорбції та комерціалізації знань у конкурентному міжнародному середовищі. Водночас складність цього процесу зумовлюється асиметрією доступу до ресурсів, нерівномірністю інституційного розвитку країн та різною швидкістю технологічних змін, що особливо відчутно для підприємств з економік, які перебувають у стані структурної трансформації.

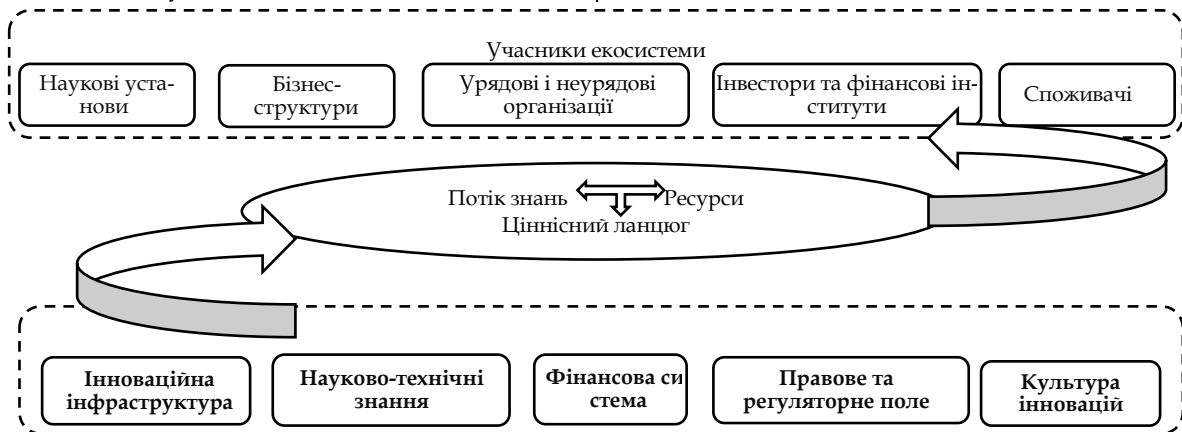

Рис. 1. Структура глобальної інноваційної екосистеми. Джерело: сформовано автором на основі [9].

До ключових інституційних чинників інтеграції українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми належить передусім якість регуляторного середовища, яке визначає передбачуваність правил ведення бізнесу, рівень адміністративного навантаження та стабільність інноваційної політики. Не менш важливими є ефективність системи захисту прав власності, зокрема інтелектуальної, функціонування судової системи та здатність державних інституцій забезпечувати виконання контрактів, що безпосередньо впливає на

інвестиційні рішення міжнародних партнерів. Значну роль відіграє також стан інноваційної інфраструктури – наявність технопарків, бізнес-інкубаторів, наукових парків, центрів трансферу технологій і венчурних інституцій, які формують організаційне підґрунтя для включення підприємств у глобальні мережі створення та поширення знань. Узгодженість державної інноваційної політики з міжнародними нормами, стандартами та практиками ЄС і OECD виступає додатковим чинником, що знижує транзакційні витрати інтеграції.

У цьому контексті положення Д. Норта про інституції як «правила гри» в економіці є методологічно значущими, оскільки саме вони визначають систему стимулів і обмежень для інноваційної діяльності. Водночас слабкість формальних інститутів, фрагментарність і несистемність інноваційної політики, а також обмежена інституційна спроможність держави в Україні зумовлюють збереження структурних бар'єрів, які стримують повноцінну інтеграцію підприємств у глобальні інноваційні мережі [10; 11].

Поряд з інституційними передумовами визначальну роль відіграють економічні чинники інтеграції, які відображають реальний ресурсний і технологічний потенціал підприємств. До них належать рівень доступу до фінансових ресурсів, можливість залучення довгострокового інвестиційного капіталу, загальна інвестиційна привабливість та фінансова стійкість бізнесу. Критично важливою є технологічна спроможність підприємств, що проявляється у здатності впроваджувати сучасні виробничі й цифрові технології, брати участь у спільних дослідницьких проєктах та інтегруватися у глобальні ланцюги створення інноваційної продукції. Вагомим чинником залишається розвиток людського капіталу, зокрема наявність висококваліфікованих кадрів, спроможних працювати в умовах швидких технологічних змін і міжкультурної взаємодії. За оцінками OECD, участь підприємств у глобальних інноваційних екосистемах значною мірою залежить від їх здатності системно інвестувати в дослідження і розробки, ефективно абсорбувати передові технології та створювати привабливі умови для залучення й утримання талановитих фахівців. Для українських підприємств за таких умов характерними залишаються хронічне недофінансування інноваційної діяльності, високі інвестиційні ризики, обмежений доступ до венчурного капіталу та недостатній рівень інтеграції науки і бізнесу, що знижує їх конкурентні позиції у глобальному інноваційному просторі.

Особливе значення у процесі інтеграції мають міжнародні інституційні механізми, зокрема участь України в європейських інноваційних програмах та ініціативах. Дослідження Європейської Комісії свідчать, що залучення підприємств до програм Horizon Europe, EIT та інших платформ сприяє формуванню трансграничних інноваційних зв'язків, трансферу технологій і підвищенню конкурентоспроможності національного бізнесу. Проте ефективність використання цих можливостей значною мірою залежить від внутрішніх інституційних та економічних передумов [13].

Інтеграція українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми супроводжується низкою системних проблем, зумовлених як внутрішніми інституційними обмеженнями, так і зовнішніми економічними викликами. Попри наявність значного науково-технологічного потенціалу та людського капіталу, участь вітчизняних підприємств у міжнародних інноваційних мережах залишається фрагментарною та недостатньо ефективною.

Однією з ключових проблем є недосконалість інституційного середовища, що проявляється у нестабільності нормативно-правової бази, слабкому захисті прав інтелектуальної власності та обмеженій узгодженості державної інноваційної політики з міжнародними стандартами. Як зазначає Д. Норт, інституційна невизначеність знижує стимули до інноваційної діяльності та стримує залучення підприємств до довгострокових коопераційних проєктів у межах глобальних екосистем. Для українських підприємств це призводить до збільшення транзакційних витрат і зростання ризиків у міжнародній співпраці. Вагомою перешкодою залишається обмежений доступ до фінансових ресурсів, зокрема до венчурного капіталу, грантового фінансування та інструментів підтримки досліджень і розробок. Слід

зазначити, що низька частка витрат на R&D у ВВП та недостатня участь приватного сектору у фінансуванні інновацій істотно знижують спроможність підприємств інтегруватися у високотехнологічні глобальні ланцюги створення вартості. Додатково фінансові обмеження посилюються високим рівнем інвестиційних ризиків та макроекономічною нестабільністю.

Суттєвим викликом є також низький рівень взаємодії між наукою, бізнесом і державою, що обмежує трансфер знань і комерціалізацію результатів наукових досліджень. У глобальних інноваційних екосистемах саме мережеві взаємозв'язки та колаборації є ключовим чинником створення інноваційної цінності, тоді як в Україні такі зв'язки часто мають епізодичний характер і не підкріплені ефективними інституційними механізмами.

Окремої уваги потребує проблема інноваційної та управлінської спроможності підприємств, зокрема недостатній рівень стратегічного бачення, обмежений досвід участі у міжнародних проєктах та нестача компетенцій у сфері інноваційного менеджменту. Дослідження Р. Аднера підкреслюють, що інтеграція в екосистеми вимагає не лише технологічної готовності, а й здатності підприємств адаптуватися до складних мережевих структур і координувати взаємодію з численними партнерами [13].

Подолання зазначених проблем потребує системного та комплексного інноваційного підходу. Насамперед ідеться про вдосконалення інституційного середовища шляхом гармонізації законодавства з європейськими нормами, посилення захисту прав інтелектуальної власності та формування послідовної державної інноваційної політики. Важливим напрямом є розвиток інноваційної інфраструктури – технологічних парків, бізнес-інкубаторів, центрів трансферу технологій – як інституційної основи інтеграції підприємств у глобальні екосистеми.

Економічні механізми подолання бар'єрів мають включати розширення доступу до фінансування інновацій, стимулювання приватних інвестицій у R&D, а також активніше залучення українських підприємств до міжнародних програм, зокрема європейських ініціатив з підтримки інновацій міжнародними інституціями. Водночас ключового значення набуває розвиток людського капіталу, підвищення управлінських компетенцій та формування культури інноваційного підприємництва.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, інтеграція українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми є не лише економічним, а й інституційним викликом, подолання якого можливе за умови узгоджених дій держави, бізнесу та наукового середовища. Реалізація зазначених заходів створить передумови для підвищення інноваційної активності та конкурентоспроможності українських підприємств у глобальному економічному просторі.

Водночас результати дослідження свідчать, що успішна інтеграція національного бізнесу в глобальні інноваційні екосистеми має розглядатися як довгостроковий стратегічний процес, пов'язаний із глибокою трансформацією інституційної архітектури та економічних механізмів інноваційного розвитку. Для України це означає необхідність переходу від фрагментарних заходів підтримки інновацій до системної екосистемної політики, орієнтованої на розвиток мережевої взаємодії, стимулювання трансферу знань і технологій та інтеграцію у міжнародні інноваційні ланцюги створення вартості. У такому контексті глобальні інноваційні екосистеми можуть стати не лише джерелом зовнішніх ресурсів і технологій, а й платформою для структурної модернізації національної економіки, підвищення її технологічної складності та зміцнення позицій України у світовому інноваційному просторі.

Література.

1. Moore J. F. Predators and prey: A new ecology of competition. *Harvard Business Review*. 1993. No. 71 (3). Pp. 75–86.

2. **Rotschild M.** *Bionomics: Economy as Ecosystem*. New York: Henry Holt and Company. 1992. 236 p.
3. **Ianioglo A.** Innovation and Entrepreneurial Ecosystems. *Innovation, Research and Development and Capital Evaluation*. 2022. DOI: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.102344>.
4. **Волюшенюк Л. В., Горностай Н. І., Михальченко О. Є.** Інноваційна екосистема: поняття, функції, рівні інноваційного розвитку, приклади. *Наука, Технології, Інновації*. 2020. № 1. С. 3–9. DOI: <https://doi.org/10.35668/2520-6524-2020-1-01>.
5. **Лановська Г. І.** Інноваційна екосистема: сутність та принципи. *Економіка і суспільство*. 2017. № 11. С. 257–262
6. **Лемешко М. О.** Сутність та особливості формування екосистеми бізнесу в новій економіці. *Економіка і суспільство*. 2021. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-4>.
7. **Палиницька В.** Екосистема підприємництва: інноваційні стратегії та інноваційні зміни. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2024. № 4 (21). С. 60–68. DOI: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2024.4.6>.
8. **Lundvall B.-Å.** *National Systems of Innovation: Towards a Theory of Innovation and Interactive Learning*. London: Pinter. 1992. 211 p.
9. **Петченко М. В.** Структурна будова інноваційної екосистеми актуальні проблеми економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 10 (220). С. 103–113.
10. **North D. C.** *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge University Press. 1990. 168 p.
11. World Bank. *Innovation and Growth in Emerging Economies*. 2022. URL: <https://www.worldbank.org/ext/en/home>.
12. European Innovation Ecosystems (European Commission Decision C(2025) 2779 of 14 May 2025). URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2025/wp-10-european-innovation-ecosystems_horizon-2025_en.pdf.
13. **Adner R.** Ecosystem as Structure: An Actionable Construct for Strategy. *Journal of Management*. 2017. No. 43(1). Pp. 39–58.

References.

1. **Moore, J. F.** (1993). Predators and prey: A new ecology of competition. *Harvard Business Review*, no. 71 (3), pp. 75–86.
2. **Rotschild, M.** (1992). *Bionomics: Economy as Ecosystem*. New York: Henry Holt and Company.
3. **Ianioglo, A.** (2022). Innovation and Entrepreneurial Ecosystems. *Innovation, Research and Development and Capital Evaluation*. <https://doi.org/10.5772/intechopen.102344>.
4. **Volosheniuk, L. V., Hornostai, N. I., & Mykhalchenko, O. Ye.** (2020). Innovatsiina ekosystema: poniattia, funktsii, rivni innovatsiinoho rozvytku, pryklady [Innovation ecosystem: concepts, functions, levels of innovative development, examples]. *Nauka, Tekhnolohii, Innovatsii*, no. 1, pp. 3–9. <https://doi.org/10.35668/2520-6524-2020-1-01>.
5. **Lanovska, H. I.** (2017). Innovatsiina ekosystema: sutnist ta pryntsyipy [Innovation ecosystem: essence and principles]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 11, pp. 257–262.
6. **Lemeshko, M. O.** (2021). Sutnist ta osoblyvosti formuvannia ekosystemy biznesu v novii ekonomitsi [Essence and features of business ecosystem formation in the new economy]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 4. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-4>.
7. **Paliynitsia, V.** (2024). Ekosystema pidpriemnytstva: innovatsiini stratehii ta innovatsiini zminy [Entrepreneurship ecosystem: innovative strategies and innovative changes]. *Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen*, no. 4 (21), pp. 60–68. <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2024.4.6>.
8. **Lundvall, B.-Å.** (1992). *National Systems of Innovation: Towards a Theory of Innovation and Interactive Learning*. London: Pinter.
9. **Petchenko, M. V.** (2019). Strukturna budova innovatsiinoi ekosystemy aktualni problemy ekonomiky [Structural structure of the innovation ecosystem actual problems of economics]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 10 (220), pp. 103–113.
10. **North, D. C.** (1990). *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge University Press.
11. World Bank. (2022). *Innovation and Growth in Emerging Economies*. Available at: <https://www.worldbank.org/ext/en/home>.
12. European Commission. (2025). *European Innovation Ecosystems* (European Commission Decision C(2025) 2779 of 14 May 2025). Available at: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2025/wp-10-european-innovation-ecosystems_horizon-2025_en.pdf.
13. **Adner, R.** (2017). Ecosystem as Structure: An Actionable Construct for Strategy. *Journal of Management*, no. 43(1), pp. 39–58.

Abstract.

Varyha D. Institutional and economic factors of integration of Ukrainian enterprises into global innovation ecosystems.

The article examines the institutional and economic factors of the integration of Ukrainian enterprises into global innovation ecosystems in the context of the transformation of the world economy to an innovative development model. In the research process, a complex of general scientific and special methods of cognition was used. Theoretical generalization, analysis, and synthesis were used to systematize scientific approaches to interpreting global innovation ecosystems and to determine the institutional and economic factors shaping enterprise integration. The method of system analysis was used to study the structure and mechanisms of the global innovation system's functioning, as well as the relationships among its key elements. It is substantiated that enterprises' participation in global innovation networks is an important prerequisite for enhancing their competitiveness, technological capabilities, and sustainability in the context of globalization. Theoretical approaches to the formation of the global innovation system are analyzed, and its key structural elements and mechanisms of functioning are identified. Attention is paid to institutional factors of integration, particularly the quality of the regulatory environment, the effectiveness of intellectual property rights protection, the development of innovation infrastructure, and the consistency of state innovation policy with international standards. Economic factors are studied, including access to financial resources, investment attractiveness, the level of human capital development, and enterprises' ability to implement research and development. The main problems in integrating Ukrainian enterprises into global innovation ecosystems are identified as institutional instability, limited innovation funding, low levels of interaction among science, business, and the state, and insufficient enterprise management and innovation capacity. Directions for overcoming the identified barriers are substantiated, which include improving the institutional environment, developing innovation infrastructure, expanding access to financing, and increasing the participation of Ukrainian enterprises in international innovation programs. The implementation of the proposed measures will contribute to strengthening the integration of national business into global innovation processes and increasing its competitiveness.

Keywords: high-tech companies, concept, government support, finance, controlling, management, innovation policy, globalization challenges, innovative business development, potential, small and medium-sized businesses, innovation ecosystems, competitiveness, innovative approaches, digitalization, efficiency.

Стаття надійшла до редакції 31.08.2025 р.

Бібліографічний опис статті:

Varyha D. O. Інституційні та економічні чинники інтеграції українських підприємств у глобальні інноваційні екосистеми. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2025. № 5. С. 109–112.

Varyha D. Institutional and economic factors of integration of ukrainian enterprises into global innovation ecosystems. Actual problems of innovative economy and law. 2025. No. 5, pp. 109–112.

